

Paragrafta Anlam — Deneme

KPSS AI Coach · 03.08.2026 · 7 soru

1. “Yazar, okurunun ilgisini çekmek için konuyu değiştirdiğinde, anlattığı düşüncayı de zayıflatmış olur.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir anlatımın odağını değiştirmek, iletmek istenen düşüncenin etkisini azaltır.
- B) Okurun ilgisini çekmek için konuyu değiştirmek, anlatımı daha güçlü hâle getirir.
- C) Bir düşüncayı açık anlatmanın yolu, konuyu sık sık değiştirmektir.
- D) Anlatımın etkili olması, yalnızca okurun ilgisini çekmeye bağlıdır.
- E) Yazarın konuyu değiştirmesi, düşüncenin bütünüyle ortadan kalkmasına yol açar.

2. “Konu, bir metinde doğrudan değil, çevresindeki ayrıntılarla sezdirilmişse okurun metnin odağını görmesi daha da önem kazanır.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir metnin odağını, açıkça söylenmese bile çevresindeki ayrıntılar belirginleştirebilir.
- B) Bir metnin odağı, ancak yazar tarafından doğrudan açıklanırsa anlaşılabilir.
- C) Çevresindeki ayrıntılar arttıkça bir metnin odağı mutlaka dağılır.
- D) Okur, metnin odağına ulaşmak için ayrıntıları bütünüyle görmezden gelmelidir.
- E) Doğrudan anlatılan her metin, sezdirilen metinlerden daha güçlüdür.

3. “Bir metinde ilk bakışta görülen konu ile yazarın aktarmak istediği ileti aynı şey değildir; biri ne anlatıldığını, diğeri neden anlatıldığını gösterir.” Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konu ile ana düşünce birbirinden farklı kavramlardır.
- B) Konu, her zaman ana düşüncenin daha ayrıntılı biçimidir.
- C) Ana düşünce, metnin başlığını belirlemek için yeterlidir.
- D) Konu ile yardımcı düşünce aynı işlevi görür.
- E) Her metinde konu, ana düşünceden sonra verilir.

4. “Bir metin, konusunu açıkça vermediğinde bile okura yönünü sezdirebilir; fakat bu sezgi, ayrıntılarla desteklenmezse dağılır.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metnin yönünü sezdiren unsurların, ayrıntılarla desteklenmesi gerektiği
- B) Konusu açıkça verilmeyen metinlerin anlaşılmaz olduğu
- C) Ayrıntıların, metnin yönünü mutlaka değiştirdiği
- D) Okurun sezgiye değil, yalnızca başlığa dayanması gerektiği
- E) Her metinde konu ilk cümlede verilmelidir

Bir paragrafın konusu, genellikle ilk cümlede belirir; sonraki cümleler bu alanı genişletir. Okur, metnin hangi düşünce etrafında kurulduğunu izlerken başlıktan da yararlanır. Başlık, konuyu kısa biçimde tanıttığı için metnin yönünü önceden sezdirebilir. Böylece konu, başlık ve ana düşünce arasında bir ilişki ağı kurulur.

5. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Konunun ilk cümlede verilmesi, başlığın da metnin yönünü sezdirenen kısa bir işaret olmasını kolaylaştırır.
- B)** Başlık, ana düşünceyi konuya dönüştürerek metnin merkezini belirler.
- C)** Konu, başlıktan bağımsız olarak ancak son cümlede ortaya çıkar.
- D)** Ana düşünce, başlıkla ilgisiz olduğundan metnin yönünü etkileyemez.
- E)** Yardımcı düşünceler, konunun belirlenmesini gereksiz kılar.

Bir yazarın okura iletmek istediği mesaj, bazen açık bir yargı olarak görünür; bazen de ayrıntıların içine serpiştirilir. Okur, bu mesajı belirlerken konuyu değil, yazarın neyi öne çıkardığını dikkate alır. Aynı metinde destekleyici düşünceler de bulunur; bunlar temel iletiyi güçlendirir. Bu nedenle okuma sırasında tek tek cümlelere değil, onların oluşturduğu bütünlüğe bakmak gerekir.

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A)** Yazarın okura iletmek istediği mesajın açık ya da örtük biçimde kurulabileceğine
- B)** Destekleyici düşüncelerin temel iletiyi güçlendirdiğine
- C)** Okur için cümle bütünlüğünü dikkate almanın önemine
- D)** Konunun, yazarın öne çıkardığı mesajdan farklı bir öge olduğuna
- E)** Başlığın metnin konusunu kısa biçimde tanıtan bir ibare olduğuna

7. “Yazı, tek bir konu etrafında kurulur; ancak o konuyu dağıtmadan genişletmek, yazarın dikkatine bağlıdır.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Bir metnin aynı konuyu koruyarak ayrıntılandırılması gerektiği
- B)** Her metnin birden çok konuyu aynı ölçüde işlemesi gerektiği
- C)** Konunun ilk cümlede verilmesinin yeterli olduğu
- D)** Ayrıntılandırmanın konuyu bütünüyle değiştirdiği
- E)** Yazarın dikkatinin başlıktan daha önemli olduğu

Cevap Anahtarı

1. A

2. A

3. A

4. A

5. A

6. E

7. A

Çözümler

- 1.** Cümlede, konunun değiştirilmesinin anlatılan düşünceyi zayıflattığı belirtilmektedir. Bu nedenle doğru cevap, odağın değişmesinin iletilmek istenen düşüncenin etkisini azaltacağını söyleyen A seçeneğidir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümledeki yargıyı tersine çevirerek konuyu değiştirmenin anlatımı güçlendireceğini ileri sürer.
- 2.** Cümle, odağın açık ifade edilmemesi durumunda çevre ayrıntıların metnin ne hakkında olduğunu sezdirici bir rol üstlenebileceğini anlatır. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümlelerin 'doğrudan değil' vurgusunu tersine çevirerek anlamı kesinliğe bağlar.
- 3.** Cümle, konunun 'ne anlatıldığını' ve ana düşüncenin 'neden anlatıldığını' gösterdiğini söyleyerek ikisini ayırıyor. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü ilişkiyi hiyerarşik ve aynı yönde kurarak açık ayrımı bozar.
- 4.** Cümlede, yönün sezdirilebileceği ancak bunun ayrıntılarla desteklenmezse dağılacağı belirtilmektedir. Bu anlam A seçeneğinde doğru verilmiştir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümle açık verilmeyen metnin bütünüyle anlaşılmaz olduğunu söylemez, yalnızca desteğin önemini vurgular.
- 5.** Parçada konu çoğu zaman ilk cümlede verilir, başlığın da konuyu kısa biçimde tanıtarak yön sezdirici rol üstlendiği söylenir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü başlık ve ana düşünceyi işlev değişimine uğratarak parçadaki ilişkiyi bozar.
- 6.** Parçada ana düşünce, yardımcı düşünce, bütünlük ve yazarın öne çıkardığı mesaj anlatılıyor; başlığa ilişkin bir yargı yer almıyor. En güçlü çeldirici D, konu ile ana düşünce arasındaki ayrımı çağrıştırdığı için yakındır; ancak parçada doğrudan işlenmiştir.
- 7.** Cümlede, tek bir konunun korunması ve bunun dağıtılmadan genişletilmesi gerektiği söylenmektedir. Bu, A seçeneğinde doğru biçimde ifade edilmiştir. En güçlü çeldirici D'dir; çünkü cümlede genişletme vardır, konu değişimi değil.